

KADERRICHTLIJN WATER

Wiebe van de Rijt & Sterre Ekelmans
2 april 2026

WAT GAAN WIJ BESPREKEN?

- **De KRW-verplichtingen uitgelegd**
- **Gevolgen voor nieuwe en bestaande vergunningen?**
- **Rol gemeente?**
- **Gaat Nederland op slot?**
- **Recente rechtspraak – oppervlaktewaterlichaam en KRW-maatregelen**

KRW-VERPLICHTING UITGELEGD

WAT IS WATER?

KRW → Water is **geen** gewoon handelswaar, maar een erfgoed dat als zodanig beschermd, verdedigd en behandeld moet worden

KRW hanteert een **ecosysteembenadering** op basis van stroomgebieden

Doel KRW = chemisch schoon, voldoende en ecologisch gezond grond- en oppervlaktewater.

WAAROP IS DE KRW VAN TOEPASSING?

- De KRW-verplichtingen zijn **alleen** van toepassing op KRW-oppervlaktewaterlichamen.
- In Nederland zijn **745 (!)** wateren aangewezen als KRW-oppervlaktewaterlichamen.
- Beheer Rijk → nationaal waterprogramma
- Beheer Waterschap → regionale waterprogramma's

WAARTOE VERPLICHT DE KRW?

Verbeteringseis: in het jaar 2015 (in NL verlengd t/m 2027) moeten alle KRW-waterlichamen een goede toestand bereiken.

- Voor **KRW-oppervlaktewaterlichamen** = goede ecologische toestand + een goede chemische toestand
- Voor **Grondwaterlichamen** = goede chemische toestand en goede kwantitatieve toestand
- **Achteruitgangsverbod:** als eenmaal een bepaalde toestand is bereikt, dan moet achteruitgang van die toestand worden voorkomen.
- Lidstaten moeten verplicht een **maatregelenpakket** opstellen om aan de KRW-doelen te voldoen.
- Projecten moeten **vooraf** worden getoetst aan het achteruitgangsverbod en de verbeterseis en bij strijdigheid worden **geweigerd** (O.a. HvJ EU 1 juli 2015, nr. C-461/13 (*Wezer*))
- **Beperkt** aantal uitzonderingsmogelijkheden waarbij strenge voorwaarden gelden.

VERBETERINGSEIS

VERBETERINGSEIS

- De lidstaten zijn verplicht om alle oppervlaktewateren te beschermen, verbeteren en te herstellen met als doel een '**goede watertoestand**' te bereiken.
- Er is sprake van een 'goede watertoestand' als:
 - de **chemische** toestand kwalificeert als 'goed'; én
 - de **ecologische** toestand kwalificeert als 'goed'.
- Deze verplichting is in de Omgevingswet (Ow) één-op-één vertaald in **omgevingswaarden** voor KRW-oppervlaktewaterlichamen:
 - Omgevingswaarde voor de goede **chemische** kwaliteit (art. 2.10 Bkl)
 - Omgevingswaarde voor de goede **ecologische** kwaliteit (art. 2.11 Bkl)

Verbeteringseis

Goede chemische kwaliteit

- Géén van de stoffen die zijn opgenomen in Bijlage 1 van de Richtlijn Prioritaire Stoffen mag de gestelde norm overschrijden.
- **Eén** overschrijding is al voldoende om de kwalificatie goede chemische toestand te verliezen.

VERBETERINGSEIS

2. De goede ecologische toestand

- De ecologische toestand wordt beoordeeld aan de hand verschillende kwaliteitselementen die per watertype zijn vastgesteld, zoals:
 - Biologische elementen;
 - o.m.: waterflora en visfauna
 - Hydromorfologische elementen
 - o.m.: stroomsnelheid en variaties in waterdiepte
 - Fysisch-chemische elementen
 - o.m.: tempratuur, pH-waarden, nutriënten
 - Specifiek verontreinigende stoffen
- Goede ecologische kwaliteit = **alle** kwaliteitselementen kwalificeren als 'goed'.

VERBETERINGSEIS

2. de goede ecologische toestand

TABEL 3.6A MAATLAT VOOR DE ALGEMENE FYSISCH-CHEMISCHE KWALITEITSELEMENTEN VAN TYPE M12

Kwaliteitselement	Indicator	Eenheid	Zeer goed	Goed	Matig	Ontoereikend	Slecht
Thermische omstandigheden	dagwaarde	°C	≤ 23	≤ 27	27 – 28	28 – 30	> 30
Zuurstofhuishouding	verzadiging	%	70 – 110	60 – 120	50 – 60	40 – 50	< 40
					120 – 130	130 – 140	> 140
Zoutgehalte	chloriniteit	mg Cl/l	≤ 20*	≤ 40	40 – 75	75 – 100	> 100
Zuurgraad	pH	-	4,5 – 6,5	4,0 – 7,5	7,5 – 8,0	8,0 – 8,5	> 8,5
					< 4,0		
Nutriënten	totaal-P	mgP/l	≤ 0,03*	≤ 0,04 – 0,1	0,1 – 0,2	0,2 – 0,4	> 0,4
	totaal-N	mgN/l	≤ 0,7*	≤ 0,8 – 2,0	2,0 – 2,6	2,6 – 3,8	> 3,8
Doorzicht	SD	m	Bodem	≥ 0,9 (of bodem)	0,6 – 0,9	0,45 – 0,6	< 0,45

VERBETERINGSEIS

2. De goede ecologische toestand

- Let wel, van de 745 KRW-waterlichamen in NL hebben:
 - **435** de status kunstmatig;
 - **286** de status sterk veranderd;
 - 24 de status natuurlijk
- Voor deze wateren is het behalen van een goede ecologische toestand niet realistisch.
- In plaats daarvan geldt het **goed ecologisch potentieel**.
- Dit is een **lagere norm** die afgeleid van een goede ecologische toestand voor een vergelijkbaar natuurlijk water.

ACHTERUITGANGSVERBOD

ACHTERUITGANGSVERBOD

Verplichting 2. Het voorkomen van achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam (art. 4 KRW)

De KRW **verbiedt** dat de toestand van een KRW-oppervlaktewaterlichaam verslechtert.

Dit betekent dat de ecologische en chemische kwaliteit niet mag achteruitgaan.

Rechtsvraag: wanneer is sprake van achteruitgang?

ACHTERUITGANGSVERBOD

Achteruitgang **chemische toestand**

- HvJ 28 mei 2020, ECLI:EU:C:2020:391 (Delmold-arrest)
 - Als één van de stoffen van klasse 'goed' naar klasse 'ontoereikend' verschuift
 - Als de grenswaarde van een stof al wordt overschreden, dan is sprake van een achteruitgang als sprake is van een voorzienbare verhoging van de concentratie van die stof

Arseen		★
Kobalt	★	

Arseen	★	
Kobalt		★

ACHTERUITGANGSVERBOD

Achteruitgang **ecologische toestand**

- HvJ 1 juli 2015, ECLI:EU:C:2015:433 (Wezer-arrest)
 - 1. Er is sprake van 'achteruitgang' als de toestand van **één** of meer van de kwaliteitselementen een klasse achteruitgaat.

Biologische kwaliteit				★	
Hydromorfologische kwaliteit			★		

ACHTERUITGANGSVERBOD

Achteruitgang **ecologische toestand**

- HvJ 1 juli 2015, ECLI:EU:C:2015:433 (Wezer-arrest)

2. Er is **géén** sprake van 'achteruitgang' als wel sprake is van een verslechtering, maar een kwaliteitselement gaat **geen** klasse achteruit.

Een dergelijke verslechtering is dus **niet** in strijd met het achteruitgangsverbod.

Biologische kwaliteit				★	
Hydromorfologische kwaliteit			★		

ACHTERUITGANGSVERBOD

Achteruitgang **ecologische toestand**

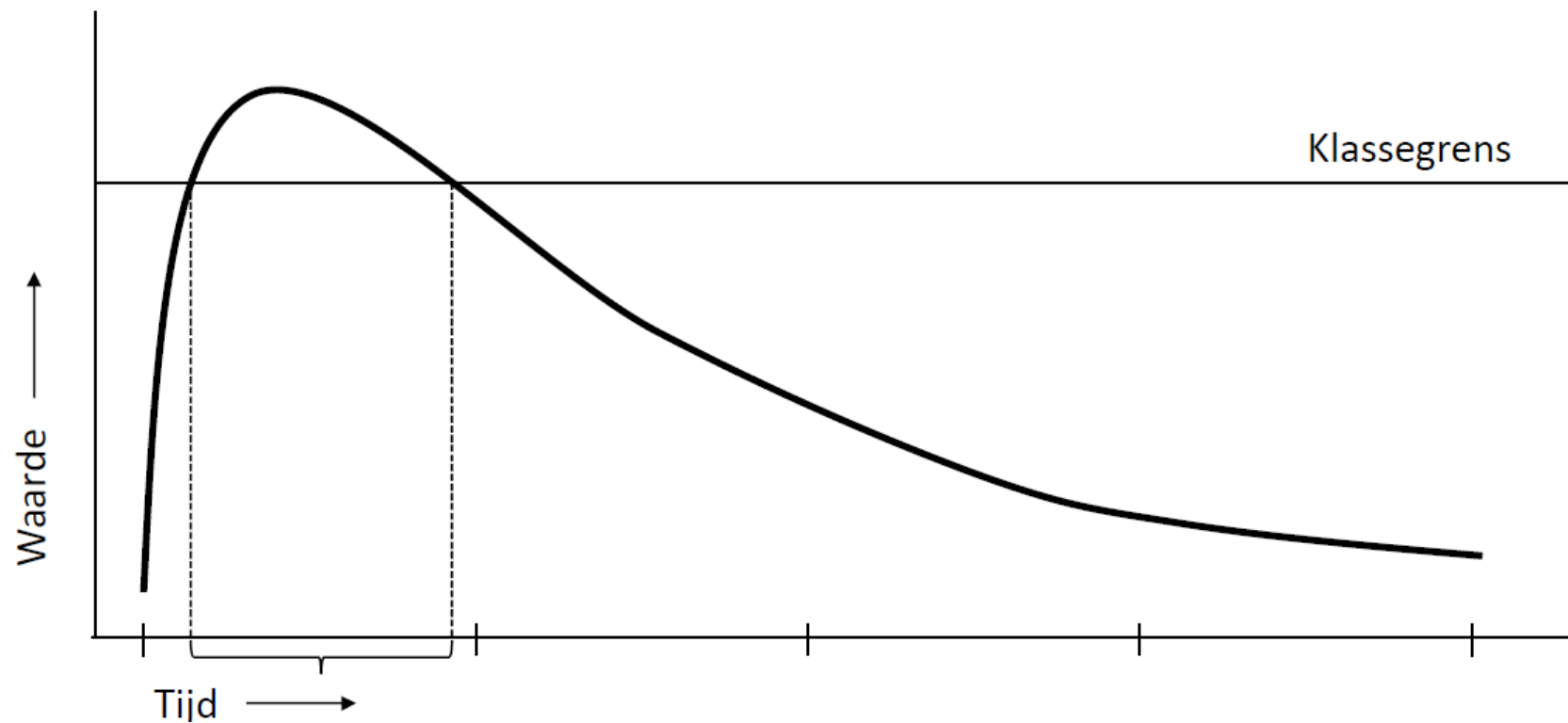
- HvJ 1 juli 2015, ECLI:EU:C:2015:433 (Wezer-arrest)

3. Let wel, als een kwaliteitselement zich al in de **laagste klasse** bevindt, is **iedere** verslechtering een achteruitgang als bedoeld in de KRW.

Biologische kwaliteit				★	
Hydromorfologische kwaliteit	★				

ACHTERUITGANGSVERBOD

Let wel, ook **tijdelijke** achteruitgang is verboden → HvJ EU 5 mei 2022, ECLI:EU:C:2022:350

GEVOLGEN VOOR NIEUWE PROJECTEN?

NIEUWE PROJECTEN/ACTIVITEITEN

HvJ EU 1 juli 2015, ECLI:EU:C:2015:433 (Wezer-arrest)

- Lidstaten mogen een project **alleen** toestaan als zeker is (vaststaat) dat de (tijdelijke) effecten daarvan niet kunnen leiden tot achteruitgang van de toestand van een oppervlaktewaterlichaam **én** deze effecten het bereiken van een goede toestand niet in gevaar brengt.

HvJ EU 5 mei 2022, ECLI:EU:C:2022:350

- Het onderzoek naar de gevolgen van de (tijdelijke) effecten moet plaatsvinden **vóóordat** de beslissing tot goedkeuring van een project wordt genomen.

NIEUWE PROJECTEN/ACTIVITEITEN

Aandachtspunten

- **Onduidelijk** is wat onder 'een project' moet worden verstaan, maar in ieder geval
 - uitdiepen van een rivier, het oprichten van een waterkrachtcentrale, de omleiding van een bovenloop, het realiseren van stuwdammen en de aanleg van een snelweg.
- Het project-begrip moet ruim worden uitgelegd.
- Naar ons oordeel betekent dit dat een KRW-project:
 - **iedere activiteit** is die kan leiden tot het niet behalen van de verbeteringseis en/of het voorkomen van achteruitgang in een KRW-oppervlaktewaterlichaam of grondwaterlichaam.

NIEUWE PROJECTEN/ACTIVITEITEN

Omgevingsvergunning lozingsactiviteiten o.g.v. het Bal

- Artikel 8.84 Bkl:
 - een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit wordt **alléén verleend** als de activiteit verenigbaar is met het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen;
 - het verlenen van een omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit mag er **in ieder geval niet** toe leiden dat:
 - niet wordt voldaan aan de omgevingswaarden voor de chemische en ecologische toestand
 - sprake is van achteruitgang van een KRW-oppervlaktewaterlichaam.
- **Kortom: de KRW-verplichtingen werken rechtstreeks door in de vergunningverlening**

NIEUWE PROJECTEN/ACTIVITEITEN

Lozingsactiviteiten in de waterschapsverordening

- Voor de **niet** in het Bal aangewezen lozingsactiviteiten kan in de waterschapsverordening een vergunningplicht in het leven zijn geroepen.

Artikel 6.2 lid 2 Besluit kwaliteit leefomgeving

In de waterschapsverordening wordt bepaald dat het verlenen van een omgevingsvergunning er **in ieder geval niet** toe mag leiden dat:

- niet wordt voldaan aan de omgevingswaarden voor de chemische en ecologische toestand
- sprake is van achteruitgang van een KRW-oppervlaktewaterlichaam

NIEUWE PROJECTEN/ACTIVITEITEN

Voorbeeld Waterschapsverordening Rijnland

Artikel 37.1 lid 1

"1. het is verboden zonder omgevingsvergunning een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam te verrichten, als daarbij stoffen of warmte worden geloosd".

Artikel 3.15

*"2 Rijnland **weigert de vergunning in ieder geval** als de activiteit ervoor zorgt dat een krw-oppervlaktewaterlichaam:*

- a. niet voldoet aan de omgevingswaarde voor een goede chemische toestand, en er geen minder strenge doelstelling is vastgesteld in het regionale of nationale waterprogramma; of*
- b. niet voldoet aan een minder strenge doelstelling voor een goede chemische toestand, zoals die is vastgesteld in het regionale of nationale waterprogramma.*

*3 Rijnland **weigert de vergunning in ieder geval** als de activiteit ervoor zorgt dat de chemische toestand van een krw-oppervlaktewaterlichaam minder goed wordt."*

NIEUWE PROJECTEN/ACTIVITEITEN

Aandachtspunt:

- De KRW-verplichtingen werken ook direct door in de vergunningverlening voor:
 - lozingsactiviteiten op een zuiveringstechnisch werk
 - indirecte lozingen via een vuilwaterriool (via de milieubelastende activiteit);
 - wateronttrekkingsactiviteiten
 - beperkingengebiedactiviteiten met betrekking tot een waterstaatswerk.

 H2O/Waternetwerk

MOB gaat vergunning yoghurtfabriek aanvechten op grond van Kaderrichtlijn Water

De plannen van de Griekse zuivelproducent Fage om op het bedrijventerrein Riegmeer in Hoogeveen een yoghurtfabriek te bouwen, stuit op...

1 mei 2023

NIEUWE PROJECTEN/ACTIVITEITEN

Vz. Rb Noord-Nederland 2 december 2025 (ECLI:NL:RBNNE:2025:4979)

- De minister heeft aan de provincie Groningen een omgevingsvergunning verleend voor het gebruikmaken van de stortputten van Rijkswaterstaat in het Lauwersmeer voor het toepassen van baggerspecie (beperkingengebiedsactiviteit).
- Appellanten betogen dat het Lauwersmeer een KRW-water is en dat daarom volgens artikel 8.84 Bkl getoetst had moeten worden aan de KRW-verplichtingen.
- Minister stelt dat hij geen waterkwaliteitsbeheer is t.a.v. het Lauwersmeer en daarmee geen bevoegd gezag voor de beoordeling van de waterkwaliteitsaspecten.
- Minister stelt verder dat de gevolgen voor het KRW-water zijn getoetst door het waterschap.

NIEUWE PROJECTEN/ACTIVITEITEN

Vz. Rb Noord-Nederland 2 december 2025 (ECLI:NL:RBNNE:2025:4979)

"8.2. Onder de Ow komen de doelstellingen uit de Kaderrichtlijn Water (KRW) aan de orde in het kader van de omgevingsvergunning voor bepaalde wateractiviteiten (vergunningplichtige beperkingengebiedactiviteiten, lozingsactiviteiten, stortingsactiviteiten op zee of wateronttrekkingsactiviteiten). De beoordelingsregels voor de vergunning voor deze activiteiten zijn neergelegd in het Bkl. (...)

*8.3. Een **verschil** met de voorheen geldende Waterwet is dat het vereiste van een goede toestand van het oppervlaktewater respectievelijk een goed ecologisch potentieel en goede chemische toestand van het oppervlaktewater onder de Ow **expliciet** opgenomen is in artikel 8.84, derde lid, van het Bkl."*

NIEUWE PROJECTEN/ACTIVITEITEN

Vz. Rb Noord-Nederland 2 december 2025 (ECLI:NL:RBNNE:2025:4979)

"8.5. De voorzieningenrechter is van oordeel dat **niet** is gebleken dat de Minister bij het verlenen van de omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit getoetst heeft aan artikel 8:84, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl. (...) Nog daargelaten dat het waterschap op grond van de Waterschapsverordening Noorderzijlves eigen taken en bevoegdheden heeft, **laat dit onverlet** dat de Minister bevoegd was tot het verlenen van de omgevingsvergunning voor een beperkingengebiedactiviteit voor het storten van baggerspecie in de stortputten van het Lauwersmeer met inachtneming van de beoordelingsregels van artikel 8.84, eerste lid, in samenhang gelezen met artikel 8:84, derde lid, van het Bkl. Dat door de Minister gesteld is dat uit de totstandkomingsgeschiedenis van de Ow blijkt dat het de bedoeling is geweest van de wetgever om de bepalingen van de Waterwet beleidsneutraal om te zetten, maakt dit naar het oordeel van de voorzieningenrechter **niet anders**. Uit de voorgaande overwegingen volgt dat er in zoverre een motiveringsgebrek kleeft aan het bestreden besluit, zoals door de gemachtigde Slaafs ter zitting ook is erkend."

NIEUWE PROJECTEN/ACTIVITEITEN

Aandachtspunt:

- Ook als er een activiteit betrekking heeft op een niet-aangewezen KRW-oppervlaktewaterlichaam, kunnen de KRW-verplichtingen **nog steeds** relevant zijn.
- Een niet-aangewezen KRW-oppervlaktewaterlichaam kan namelijk in verbinding staan met een wél aangewezen KRW-oppervlaktewaterlichaam.

GEVOLGEN VOOR BESTAANDE VERGUNNINGEN?

BESTAANDE VERGUNNINGEN

- Het bevoegd gezag **kan** de omgevingsvergunning voor een wateractiviteit **wijzigen** of **intrekken** wegens strijd met de KRW-omgevingswaarden (art. 8.97 lid 1 Bkl)
- Let wel, intrekken mag **alléén** als **niet** kan worden volstaan met wijziging van de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften (art. 8.97 lid 3 Bkl).
- Het bevoegd gezag **moet** de omgevingsvergunning voor een lozingsactiviteit **wijzigen** als blijkt dat de milieuverontreiniging die de lozing veroorzaakt (art. 8.99 Bkl):
 - door ontwikkeling van technische mogelijkheden verder kan worden ingeperkt; of
 - door de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu verder moet worden ingeperkt
- Dagelijks bestuur **kan** de lozingsvergunning ook **wijzigen** of intrekken in verband met het treffen van passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid (8.101 en 8.102 Bkl)
- **Let wel, derdebelanghebbenden** kunnen hiertoe een verzoek doen!

BESTAANDE NIET-VERGUNNINGPLICHTIGE ACTIVITEITEN

BESTAANDE NIET-VERGUNNINGPLICHTIGE ACTIVITEITEN

Aandachtspunt:

- Sommige activiteiten met gevolgen voor KRW-oppervlaktewaterlichamen worden thans gereguleerd via algemene regels (en niet via een vergunningstelsel)
- Dit systeem is alleen in overeenstemming met de KRW als vaststaat dat deze activiteiten niet in strijd zijn met de KRW-verplichtingen.
- Onzeker of dit voor alle activiteiten en KRW-oppervlaktewaterlichamen geldt.
- Gevolg: mogelijke aanscherping algemene regels.

ROL VAN DE GEMEENTE?

WELKE TAAK IS AAN DE GEMEENTE TOEBEDEELD?

- Aan het gemeentebestuur is ten aanzien van het waterbeheer de volgende taken toebedeeld (art. 2.16 Ow):
 - hemelwatertaak, grondwatertaak en stedelijk afvalwatertaak
- **Géén** wettelijke taak t.a.v. de kwaliteit van een oppervlaktewaterlichaam.
- Maar, een water(beheer)programma kan **ook** gemeentelijke KRW-maatregelen bevatten. bijvoorbeeld:
 - aanpak riooloverstorten
 - afkoppelen verhard oppervlak als KRW-maatregel
- B&W zijn doorgaans bevoegd gezag voor **indirecte lozingen**.
- In het omgevingsplan kunnen regels over **indirecte lozingen** worden opgenomen.

WELKE TAAK IS AAN DE GEMEENTE TOEBEDEELD?

- Daarnaast is een **watertoets** vereist bij de vaststelling van een omgevingsplan

Artikel 5.37 (weging van het waterbelang) Besluit kwaliteit leefomgeving

1. In een omgevingsplan wordt rekening gehouden met de gevolgen voor het beheer van watersystemen. Daarbij worden, voor een duiding van die gevolgen, de opvattingen van het bestuursorgaan dat is belast met het beheer van die watersystemen betrokken.
2. Het eerste lid laat onverlet de in paragraaf 5.1.3 gestelde specifieke regels over onderdelen van watersystemen in het omgevingsplan.

- In deze watertoets komen de gevolgen voor het behalen van de KRW-verplichtingen aan de orde.
- Hierdoor mogelijk ook regels in het omgevingsplan ter voldoening aan de KRW.

KRW GAAT VERANDEREN

- Op 24 september 2025 is er een **voorlopig politiek akkoord** bereikt over de wijziging van de KRW.

Belangrijkste wijzigingen

- Voor een aantal bestaande stoffen worden de normen **aangescherpt** (deadline 2032).
- **Toevoeging** van nieuwe stoffen (deadline 2039, uitstel mogelijk tot 2045):
 - PFAS, pesticiden, bisfenol A en farmaceutische stoffen.
- Ruimere uitzonderingsmogelijkheden!
 - Tijdelijke achteruitgang wordt onder strikte voorwaarden toegestaan
 - Het lokaal verplaatsen van verontreinigd sediment of water wordt gemakkelijker

TIJDELIJKE ACTERUITGANG

Geen sprake van achteruitgang bij **kortdurende verslechtering** van de waterkwaliteit, mits:

- het negatieve effect binnen één jaar (of maximaal drie jaar voor de biologische kwaliteitselement) niet meer detecteerbaar is; **en**
- het effect niet wordt veroorzaakt door directe lozingen, emissies of verliezen van stoffen.

Het gaat dus om tijdelijke fysieke of hydrologische ingrepen waarbij de toestand kortstondig achteruitgaat, maar herstel optreedt binnen een beperkte tijd.

LOKAAL VERPLAATSEN VAN WATER OF SEDIMENT

Geen sprake van achteruitgang als:

- (grond)water of sediment wordt **verplaatst** binnen hetzelfde of een ander oppervlaktewaterlichaam **zonder** dat een netto toename van de **verontreinigingslast** wordt veroorzaakt.

Voorbeelden die worden genoemd waarbij dit kan worden toegepast:

- Lozen van verontreinigd grondwater afkomstig van bouwwerkzaamheden;
- De verplaatsing van gebaggerde sedimenten ten behoeve van overstromingsbescherming of scheepvaart.
- Let op, **onduidelijk** is of het gebruik van verontreinigd water als koelwater onder 'verplaatsing' kan worden verstaan.

Gaat Nederland “op slot”?

GAAT NEDERLAND “OP SLOT”?

- Of sprake zal zijn van “op-slot”-scenario na 2027 ligt **genuanceerd**.
- Of een activiteit doorgang kan (blijven) vinden is sterk afhankelijk van de **specifieke omstandigheden** van het betreffende KRW-waterlichaam. Daarbij is van belang:
 - de mate waarin voor dat KRW-waterlichaam sprake is van doelbereik;
 - of er een gerechtvaardigd beroep worden gedaan op een uitzondering.
- Als het antwoord op de laatste vraag negatief is, dan is van belang:
 - de aard van de activiteit; en
 - of, en zo ja, de mate waarin, een activiteit een negatief effect heeft op de KRW-doelen.

RECENTE RECHTSPRAAK

WANNEER IS SPRAKE VAN EEN OPPERVLAKTEWATERLICHAAM?

AbRS 18 februari 2026, ECLI:NL:RVS:2026:917

ABRS 18 FEBRUARI 2026, ECLI:NL:RVS:2026:917

Wat speelde er in deze zaak?

- Na de bouw van RWZI is een sloot gegraven
- Hierin werd het teveel aan water (effluent) na het zuiveringsproces geloosd
- Sloot gelegen naast zowel de RWZI als een akker
- Er gold een onttrekkingsverbod van water aan oppervlaktewaterlichamen
- Agrariër heeft water onttrokken uit de effluentsloot
- Het waterschap legt aan de agrariër een last onder dwangsom op

Rechtsvraag: kwalificeert de effluent sloot als een oppervlaktewaterlichaam?

ABRS 18 FEBRUARI 2026, ECLI:NL:RVS:2026:917

- Onder de Waterwet (artikel 1.1 lid 1 Waterwet):

"In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt, tenzij anders bepaald, verstaan onder 'oppervlaktewaterlichaam': samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, alsmede de bijbehorende bodem, oevers en, voor zover uitdrukkelijk aangewezen krachtens deze wet, drogere oevergebieden, alsmede flora en fauna."

- Onder de Omgevingswet (bijlage bij artikel 1.1 Omgevingswet):

"Oppervlaktewaterlichaam: samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water, met de daarin aanwezige stoffen, en de bijbehorende bodem en oevers, alsmede flora en fauna;"

OORDEEL RECHTBANK

Effluentsloot **niet** aangemerkt als oppervlaktewaterlichaam

- Onder verwijzing naar twee uitspraken van de Afdeling (ECLI:NL:RVS:2015:3533 en ECLI:NL:RVS:2015:1530)
- Sprake van twee **cumulatieve** criteria:
 - Aanwezigheid van normaal ecosysteem; **én**
 - Waterweg staat in verbinding met een oppervlaktewaterlichaam.
- Rb: effluentsloot staat wél in verbinding met een ander oppervlaktewaterlichaam, maar geen sprake van een normaal ecosysteem

OVERWEGINGEN AFDELING

- De Afdeling gaat hier niet in mee
- Uit de aangehaalde rechtspraak volgt **niet** dat sprake is van cumulatieve criteria:

"7.1. Anders dan de rechtbank heeft overwogen, volgt uit voornoemde uitspraken van 13 mei 2015 en 18 november 2015 niet dat sprake is van voorwaarden waaraan cumulatief moet zijn voldaan om een waterloop als een oppervlaktelichaam aan te merken. Zoals het dagelijks bestuur terecht heeft aangevoerd, zien deze uitspraken op situaties, waarin de Afdeling heeft geconcludeerd dat van een oppervlaktewaterlichaam geen sprake was en is aangegeven welke factoren bij dit oordeel in die gevallen een rol hebben gespeeld."

- Volgens de Afdeling volgt uit de definitieomschrijving dat "een samenhangend geheel van vrij aan het aardoppervlak voorkomend water in beginsel een (onderdeel van een) oppervlaktewaterlichaam is".

OORDEEL AFDELING

Hamvraag: kwalificeert de effluentsloot als een oppervlaktewaterlichaam?

- Sloot van 200 meter
- Hydrologen: sloot heeft altijd een watervoerende functie en jaarrond in verbinding met het Veerse Meer

Afdeling: effluentsloot is een watermassa die jaarrond in verbinding staat met een ander oppervlaktewaterlichaam, waardoor deze **wél** kwalificeert als een oppervlaktewaterlichaam.

Volgens de Afdeling **geen** aanleiding om een uitzonderingssituatie aan te nemen. Eventuele uitzonderingen moeten in het licht van de KRW beperkt worden uitgelegd.

KRW-DEFINITIE

- KRW hanteert **andere** definities.
- Onderscheid tussen oppervlaktewater en oppervlaktewaterlichaam
- Oppervlaktewater (artikel 2 lid 1 KRW):

"binnenwateren, met uitzondering van grondwater; overgangswater en kustwateren en, voorzover het de chemische toestand betreft, ook territoriale wateren"

- Oppervlaktewaterlichaam (artikel 2 lid 10 KRW):

"een onderscheiden oppervlaktewater van aanzienlijke omvang, zoals een meer, een waterbekken, een stroom, een rivier, een kanaal, een deel van een stroom, rivier of kanaal, een overgangswater of een strook kustwater"

KRW-VERPLICHTINGEN

- Sweetman-arrest (ECLI:EU:C:2024:347): KRW-verplichtingen zijn alleen van toepassing op KRW-oppervlaktewaterlichamen
- Enkel voor stilstaand of stromend water van aanzienlijke omvang, waarbij wordt voldaan aan de drempelwaarde uit bijlage II van de KRW
 - Stilstaand: minimumgrootte van 0,5 km²
 - Stromend: minimumgrootte van 10 km²
- Dus: effluentsloot is wél een oppervlaktewater in de zin van de KRW, maar geen KRW-oppervlaktewaterlichaam.

BESCHERMING NIET KRW- OPPERVLAKTEWATERLICHAMEN

Verschillende manieren:

- Maatregelen noodzakelijk, omdat kleine wateren door afstroming grote wateren beïnvloeden waarop de KRW-verplichtingen wél van toepassing zijn
- Aantal bepalingen KRW niet beperkt tot grote wateren (bijvoorbeeld verontreiniging door prioritaire stoffen en maatregelprogramma's met basis maatregelen)
- Lidstaten kunnen eigen doelen (vaak inspanningsverplichtingen) stellen voor kleine wateren
- Ook kunnen kleine wateren worden beschermd door andere Europese regelgeving
- Bij lozingen wordt geen onderscheid gemaakt tussen lozingen op kleine of grote wateren
- Ook in de waterschapsverordening kunnen regels worden gesteld met het oog op het beschermen van kleine wateren

RB. DEN HAAG 12 FEBRUARI 2026 (ECLI:NL:RBDHA:2026:2175)

- Civiele vordering van een aantal milieuorganisaties tegen de Staat.
- Volgens M doet de Staat onvoldoende om de verspreiding van PFAS tegen te gaan en de risico's van reeds verspreide PFAS teniet te doen.
- PFOS is genormeerd onder de KRW per 2013.
- Norm moet voor het **eerst** in 2027 worden gehaald.
- Stelling M: het is uitgesloten dat de PFOS-norm in 2027 wordt gehaald.
- Stelling Staat: naar verwachting kan er een gerechtvaardigd beroep worden gedaan op de mogelijkheid om de termijn met 2x 6 jaar te verlengen.

"5.24 (...) Eiseressen hebben er – terecht – op gewezen dat de PFOS-norm voor de Staat een resultaatsverplichting inhoudt en dat naar verwachting niet binnen twee jaar aan deze norm voldaan kan worden, **maar dit geeft geen antwoord op de vraag wanneer die resultaatsverplichting moet worden behaald. Dit geldt te meer nu gemotiveerd uiteen is gezet dat de Staat een beroep kan doen op een verlenging van de termijn waarbinnen aan de PFOS-norm voldaan moet worden.** Eiseressen hebben in dit verband niet toegelicht waarom de in het verleden opgestelde stroomgebiedsbeheersplannen te kort schieten, en wat van de Staat redelijkerwijs gevergd had mogen worden om de concentraties PFOS in de Nederlandse oppervlaktewaterlichamen verder te reduceren. (...)

5.25 **Nu met onvoldoende zekerheid gezegd kan worden dat de Staat gehouden zal zijn om uiterlijk op 22 december 2027 de PFOS-norm te behalen, is op dit moment onvoldoende concreet geworden dat sprake is van een dreigende schending van een rechtsplicht. Het voorgaande betekent dat vorderingen A en E niet kunnen worden toegewezen.** De overige verweren die de Staat met betrekking tot deze vorderingen heeft aangevoerd, kunnen daarom onbesproken blijven.

Aandachtspunt

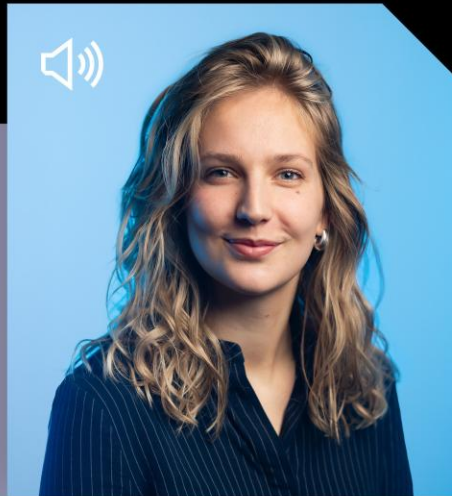
- Let wel, deze uitspraak ziet op een stof die pas sinds 2013 wordt genormeerd door de KRW
- Er zijn stoffen die al langer, dan wel sinds de inwerkingtreding, zijn genormeerd
- Hiervoor bestaat niet langer de mogelijkheid om de termijn te verlengen
- Voor die stoffen kan mogelijk wél voldoende concreet kan worden gemaakt dat sprake is van een dreigende schending van een rechtsplicht

Vragen? Neem contact op!

Wiebe van de Rijt

w.van.de.rijt@hekkelman.nl
06 - 12 08 54 05

Sterre Ekelmans

s.ekelmans@hekkelman.nl
06 - 15 51 42 64